

CIVITAS RENAISSANCE (I) Zrównoważony, czysty i sprawny transport miejski

Utworzono: piątek, 10, maj 2013 08:03 Jolanta Mikołajewska

Według ekspertów Komisji

Europejskiej zrównoważony system transportowy to taki, który zapewnia dostępność celów komunikacyjnych w sposób bezpieczny, niezagrożący zdrowiu ludzi i środowisku oraz w sposób równy dla obecnej i następnych generacji. Pozwala funkcjonować efektywnie, oferuje możliwość wyboru środka transportowego, stymuluje gospodarkę oraz rozwój regionalny. Ponadto ogranicza emisje i odpady do poziomu możliwości zaabsorbowania ich przez ziemię, zużywa odnawialne zasoby w ilościach możliwych do ich odtworzenia, zużywa nieodnawialne zasoby w ilościach możliwych do ich zastąpienia przez odnawialne substytuty, równocześnie minimalizując zajęcia terenu w związku z transportem i ograniczając jego hałas. Czyli zrównoważony transport po prostu jest: dostępny, bezpieczny, efektywny i przyjazny środowisku.

Inicjatywa CIVITAS

Współczesny transport jest sektorem gospodarki, który negatywnie oddziałuje na środowisko. Aby zminimalizować tego skutki należy prowadzić skoordynowane działania ograniczające szkodliwe oddziaływania, łącząc politykę transportową z polityką ochrony środowiska. Zanieczyszczenia środowiska, zatory uliczne i wypadki są poważnym problemem w miastach europejskich. Dlatego zrównoważony transport i mobilność powinny się stać najwyższym priorytetem w działaniach władz lokalnych.

W 2000 roku Komisja Europejska uruchomiła inicjatywę CIVITAS zaprojektowaną jako program „miasto dla miasta”. CIVITAS oznacza lepszy, ekologiczny system transportu miejskiego. Nazwę tę utworzono od pierwszych liter słów: Clty, VITALity, Sustainability (miasto, vitalność, stabilność). Celem projektu jest wspieranie miast w osiągnięciu zrównoważonego, czystego i sprawnego energetycznie systemu

CIVITAS RENAISSANCE (I) Zrównoważony, czysty i sprawny transport miejski

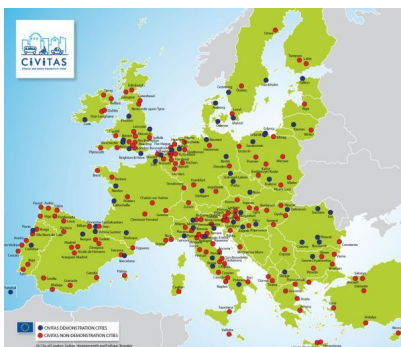
Utworzono: piątek, 10, maj 2013 08:03 Jolanta Mikołajewska

---

transportu, poprzez zastosowanie, prezentację (wdrożenie i demonstrację) oraz ocenę wprowadzanych rozwiązań technologicznych i zastosowanych środków politycznych. Miasta uczestniczące w projekcie CIVITAS testują spójne działania, dobierane zarówno pod kątem lokalnych warunków, jak też możliwości wykorzystania w szerszym, europejskim wymiarze. Działania te służą zdobywaniu wiedzy, której z kolei przekazywanie dalej ma przynieść korzyści miastom w całej Europie.

Wymiana doświadczeń pomiędzy miastami odbywa się poprzez utworzenie Forum CIVITAS – sieci skupiającej ponad 200 miast Europy, zaangażowanych we wdrażanie i integrację działań na rzecz zrównoważonego miejskiego transportu. Do sieci Forum CIVITAS może przyłączyć się każde europejskie miasto (nie tylko te które wdrażają projekty współfinansowane przez KE), a dzięki podpisaniu deklaracji przystąpienia do Forum CIVITAS miasta i ich obywatele korzystają ze zgromadzonych doświadczeń i know-how każdego członka Forum.

Raz do roku w jednym z miast należących do Forum odbywa się konferencja podsumowująca podjęte działania, podczas której zarówno politycy jak i eksperci techniczni mogą skonfrontować swoje opinie. W trakcie tych spotkań można brać udział w warsztatach szkoleniowych i w wizytach w terenie, by poznać w jaki sposób funkcjonują rozwiązania zrównoważonego transportu w danym mieście. Wymiana doświadczeń z innymi uczestnikami i obserwacja wdrożonych rozwiązań ma ogromne znaczenie w rozwiązywaniu problemów i planowaniu przyszłych działań w lokalnej sieci transportowej. Publikowana mapa przedstawia miasta zaangażowane w inicjatywę CIVITAS jako miasta „demonstracyjne” (wdrażające rozwiązania i prezentujące efekty swoich działań; zaznaczone niebieskimi kółkami) oraz te, które podpisały deklarację CIVITAS NETWORK (kolor czerwony), czyli wyraziły wolę poznania doświadczeń zdobywanych przez innych.

Inicjatywa CIVITAS funkcjonuje w czteroletnich cyklach projektowych. CIVITAS I został uruchomiony na początku 2002 roku (w ramach 5 Ramowego Programu Badawczego), natomiast CIVITAS II na początku 2005 roku (w ramach 6 Ramowego Programu Badawczego). W CIVITAS I (2002-2006) wzięło udział 19 miast Europy, skupionych wokół czterech projektów demonstracyjnych, a w CIVITAS II (2005-2009) 17 miast zajmujących się czterema projektami demonstracyjnymi. CIVITAS PLUS (2008-2012), realizowany w ramach 7 Programu Ramowego, skupił łącznie 25 miast podzielonych na 5 projektów.

CIVITAS RENAISSANCE (I) Zrównoważony, czysty i sprawny transport miejski

Utworzono: piątek, 10, maj 2013 08:03 Jolanta Mikołajewska

W pierwszych dwóch edycjach udział brały duże miasta europejskie, w tym również polskie. W ramach CIVITAS I Gdynia uczestniczyła w projekcie TELLUS, a w CIVITAS II – Kraków w projekcie CIVITAS CARAVEL. W CIVITAS PLUS zaproponowano udział mniejszym miastom europejskim, liczącym poniżej 500 000 mieszkańców. Dzięki temu miasta średniej wielkości zyskały szansę sprawdzenia innowacyjnych rozwiązań w zakresie transportu miejskiego. Z polskich miast tylko dwa wzięły udział w CIVITAS PLUS: Szczecinek w projekcie RENAISSANCE oraz Gdańsk w projekcie MIMOSA.

Struktura poszczególnych projektów w ramach CIVITAS była podobna. W skład danego projektu zazwyczaj wchodziło od 3 do 5 miast europejskich, z których część stanowiły miasta wiodące, a część uczące się. Miasta wiodące poza działaniami badawczo-rozwojowymi mogły wykonywać w projekcie także działania demonstracyjne związane z inwestycjami. Natomiast miasta uczące się otrzymały mniejsze budżety, zatem ich możliwości inwestycyjne były w tych projektach ograniczone.

CIVITAS RENAISSANCE

Realizację projektów powierza się konsorcjom złożonym z jednostek i instytucji zajmujących się odpowiednimi działami transportu, m.in. administracji samorządu terytorialnego, placówki badawczo-rozwojowej, stowarzyszenia czy przedsiębiorstwa. W taki właśnie sposób w 2007 roku powstało konsorcjum 5 miast w projekcie CIVITAS RENAISSANCE. Utworzyło je trzy wiodące miasta, tj. Perugia (Włochy), Bath (Wielka Brytania) i Szczecinek (Polska) oraz dwa uczące się, tj. Gorna Oryahovitsa (Bułgaria) i Skopje (Macedonia). Ponadto w projekcie skupiono 29 różnych partnerów z 6 państw europejskich w ramach 8 polityk programowych. Projekt objął 42 działania o łącznej wartości blisko 25 milionów euro, w tym dofinansowanie wyniosło 15 mln euro.

Według statusu partnerów w CIVITAS RENAISSANCE przeważającą grupą w strukturze projektu stanowiły małe i średnie przedsiębiorstwa (47%), a dopiero drugie miejsce (17%) zajmowały podmioty publiczne. Kolejną grupę stanowili partnerzy o innym statusie (17%), następnie wyższe uczelnie (13%), instytuty i organizacje badawcze (3%) oraz organizacje non-profit (3%). (Rezultaty tego

CIVITAS RENAISSANCE (I) Zrównoważony, czysty i sprawny transport miejski

Utworzono: piątek, 10, maj 2013 08:03 Jolanta Mikołajewska

---

projektu i dobra współpraca pomiędzy jego partnerami wskazują możliwości tworzenia partnerstwa publiczno-prywatnego z udziałem sektora małych i średnich przedsiębiorstw – MŚP.)

W przypadku Szczecinka partnerami w konsorcjum projektu CIVITAS RENAISSANCE było Miasto Szczecinek (jednostka samorządu terytorialnego), Komunikacja Miejska Sp. z o.o. Szczecinek (przedsiębiorstwo), Samorządowa Agencja Promocji i Kultury w Szczecinku (jednostka kultury), Szczecinecka Lokalna Organizacja Turystyczna (stowarzyszenie) oraz Politechnika Koszalińska (jednostka badawczo-rozwojowa).

Przystępując do projektu CIVITAS RENAISSANCE miasto Szczecinek miało nadzieję na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb związanych z infrastrukturą transportową. Sposób postrzegania polityk transportowych w CIVITAS, jak i założenia tego projektu sprawiły, że szczecineccy partnerzy musieli spojrzeć na zagadnienia transportowe w mieście nie przez pryzmat dziurawych dróg, ale w sposób bardziej kompleksowy. Realizowane w ramach projektu działania uwrażliwiły nie tylko partnerów projektu, ale również społeczność Szczecinka na zagadnienia związane z czystym i lepszym transportem w mieście. Szczecinek dzięki uczestnictwu w projekcie stał się znany w Europie (co prawda ciągle śmieszy próba prawidłowej artykulacji nazwy miasta przez Europejczyków). Jego rozpoznawalność i pochwała zmian jakie zaszły zasługują na uwagę i powodują, że dalsze przemiany transportowe miasta staną się łatwiejsze właśnie dzięki uczestnictwu w projekcie CIVITAS RENAISSANCE oraz w sieci miast inicjatywy 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej (7 PR UE).

W kolejnych materiałach przedstawię działania jakie w ramach CIVITAS RENAISSANCE zrealizowały Perugia, Bath i Szczecinek oraz efekty jakie te miasta uzyskały.

Jolanta Mikołajewska